

A KÉT LEGVÁLSÁGOSABB ÉV

JÉZUS minden földi életélménye közül a tizennegyedik és tizenötödik év volt a legválságosabb. E két év, miután tudatosulni kezdett benne az istenisége és a végzete, és mielőtt még képessé vált volna komoly mértékben is érintkezni a benne lakozó Igazítóval, tehát e két év jelentette számára a legnagyobb megpróbáltatást az Urantián töltött mozgalmas élete alatt. E kétéves időszakot lehetne a legnagyobb megmérettetésnek tekinteni, az igazi kísértésnek. A kamaszkor kezdeti zavarain és alkalmazkodási problémáin átesett egyetlen ifjú sem élt meg komolyabb megmérettetést, mint amin Jézus ment keresztül a gyermekkorból a férfikorba való átmenet során.

² E fontos időszak Jézus fiatalkori fejlődésében a jeruzsálemi látogatás végeztével és a Názáretbe való hazatéréssel kezdődött meg. Mária először boldog volt a gondlattól, hogy a fiú újra otthon van vele, hogy Jézus engedelmes fiúként tért haza — nem mintha valaha is másmilyen lett volna — és hogy attól fogva készségesebben fog viszonyulni a vele kapcsolatos terveikhez. De nem sokáig sikerézhetett az anyai vágyalmok és az öntudatlanul táplált családi büszkeség fényében; nagyon hamar még teljesebbé vált a csalódottsága. A fiú egyre több időt töltött az apja társaságában; egyre kevesebbszer kereste meg az anyját a problémáival, és a szülei egyre kevésbé tudták megérteni az e világ ügyei és az Atya ügyével kapcsolatos elmélyült gondolkodása közötti gyakori váltásokat. Őszintén szólva, nem értették meg őt, viszont igazán szerették.

³ ¶ Ahogy Jézus egyre idősebbé vált, a zsidó nép iránti sajnálata és szeretete egyre nőtt, de az évek múlásával az elméjében erősödött a jogos neheztelés a politikailag kinevezett papoknak az Atya templomában való jelenléte miatt. Jézus nagyon tisztelte az egyenes farizeusokat és az őszinte írástudókat, viszont nagyon megvetette az álszent farizeusokat és a tisztességtelen hittudósokat; megvetéssel tekintett mindazon vallási vezetőkre, akik nem voltak tisztességesek. Amikor alaposabban szemügyre vette Izráel vezetőit, néha kísértést érzett arra, hogy helyeslje annak lehetőségét, hogy belőle váljon a zsidók várva várt Messiása, de sohasem engedett az effajta kísértésnek.

⁴ ¶ A jeruzsálemi templom bölcsei körében véghezvitt hősi cselekedetei egész Názáretnek örömet okozott, különösen a korábbi tanítóinak a zsinagóga tanodájában. Egy ideig mindenki a hálaadó hitszónoklatáról beszélt. Az egész falu felidézte a gyermekkori bölcsességét és a dicséretes viselkedését és azt jósolta, hogy az ő rendeltetése, hogy nagy vezetővé váljon Izráelben; végre egy valóban nagy tanító jöhet majd a galileai Názáretből. És mindannyian várták, hogy mikor jön el az ideje, amikor betölti a tizenötödik életévét s engedélyt kap, hogy szombatoként rendszeresen felolvasson az írásokból a zsinagógában.

1. JÉZUS TIZENNEGYEDIK ÉVE (KR.U. 8)

¹ Ez az év a tizennegyedik születésnapjának naptári éve. Remek járomkészítő lett belőle és jól tudott dolgozni vásszonnal és böllyel is. Gyors fejlődést mutatott azon a téren is, hogy mesteri ács és asztalos váljék belőle. Ezen a nyáron gyakorta ment fel a Názárettől északnyugatra lévő hegy tetejére imádkozni és elmélkedni. Egyre jobban tudatosult benne a földi alászállásának természete.

² Ez a hegy alig valamivel több mint száz évvel korábban „Baál magaslati helye” volt és most ez adott helyet Simeon, Izráel híres szent embere sírjának. A Simeon hegyének tetejéről Jézus áttekinthette Názáretet és a környező vidéket. Megiddó környékét szemlélve felidézhetette az Ázsiában először nagy győzelmet arató egyiptomi hadsereg történetét; és azt, hogy később egy másik ilyen nagy hadsereg miként győzte le a júdeai Jósias királyt. Nem is olyan messzire nézve letekintethet Taanákra, ahol Deborra és Bára legyőzte Siserát. A távolban kivehette Dóthán hegyeit, ahol a tanítások szerint Józsefet a testvérei eladták rabszolgának Egyiptomba. Aztán a tekintetét az Ebál és a Gerizim irányába fordíthatta és felidézhetette magában Ábrahám, Jákob és Abimelek hagyományait. És így felidézte magában az apja, József népével kapcsolatos történelmi és hagyományalapú eseményeket és elgondolkozott mindezekről.

³ Tovább folytatta az írásk olvasásával kapcsolatos felsőbb tanulmányait a zsinagógai tanítók irányítása mellett, és folytatta az öccseinek és a húgainak az otthoni oktatását is, amint azok a megfelelő életkort elérték.

⁴ Az év legelején József igyekezett félretenni a názáreti és a kapernaumi tulajdonának jövedelmét, hogy kifizethesse Jézus hosszú jeruzsálemi tanulmányait, mert úgy tervezte, hogy Jézusnak a következő év augusztusában, amikor is betölti a tizenötödik életévét, Jeruzsálemba kell mennie.

⁵ Az év elején József és Mária is gyakran érzett kétséget az elsőszülött fiuk végzetét illetően. A fiú valóban ragyogó és imádnivaló gyermek volt, de oly nehéz volt őt megérteni, oly nehéz volt kiismerni, és ismét csak megemlítjük, hogy soha semmiféle rendkívüli vagy csodás dolog nem történt vele. A büszke anyja sok időt töltött izgatott várakozással, várva, hogy megláthatja, amint a fia valamiféle emberfeletti vagy csodás tettet hajt végre, de a reményeiből mindegyre csak keserű csalódás lett. És mindez elbátortalanító, sőt lehangoló volt. Az akkori idők jámbor emberei igazán hitték, hogy a látnokok és az ígéret emberei mindig tanúbizonyosságát teszik az elhivatottságuknak és az isteni hatáskörüket csodatételekkel és csodák művelésével alapozzák meg. De Jézus nem tett semmi ilyesmit; emiatt a szülei zavara egyre csak nőtt, ahogy Jézus jövőjét fürkésztek.

⁶ A názáreti család javuló gazdasági helyzete sokféleképpen tükröződött a házuk tájékán és különösen a sima,

fehér táblák növekvő számában, melyeket arra használtak, hogy szénnel írjanak rájuk. Jézus arra is engedélyt kapott, hogy befejezze a zeneóráit; nagyon szeretett hárfán játszani.

⁷ ¶ Az év során valóban elmondható volt, hogy Jézus „kedvességben gyarapodott az emberek és Isten előtt”. A család kilátásai jónak tűntek; a jövő fényes volt.

2. JÓZSEF HALÁLA

¹ Minden jól ment egészen addig a végzetes keddi napig, szeptember 25-ig, amikor egy Szeferiszból jött hírnök hozta e názáreti otthonba a megrendítő hírt, miszerint József, aki a kormányzói palotánál dolgozott, súlyosan megsérült egy daru összeomlása miatt. A szeferiszi hírvívó útban József háza felé megállt a műhelynél, tájékoztatta Jézust az apját ért balesetről, és együtt mentek a házhoz, hogy elsőként tudassák Máriával a rosszhírt. Jézus nyomban az apjához akart menni, Mária azonban nem akart hallani másról, minthogy maga siessen a férjéhez. Úgy rendelkezett, hogy az akkoriban tízéves Jakab kísérje őt Szeferiszba, míg Jézus otthon marad a kisebb gyermekekkel a visszatérteig, ugyanis nem tudta, hogy József milyen komolyan sérült meg. De József még azelőtt belehalt a sérüléseibe, hogy Mária megérkezett volna. Hazahozták Názáretbe, és a következő napon az apái mellé helyezték végső nyugalomra.

² ¶ Épp amikor jók voltak a kilátások és a jövő fényesnek tűnt, egy nyilvánvalóan kegyetlen kéz lesújtotta e názáreti család fejét, a család ügyei összekuszálódtak, és a Jézussal és az ő képzésével kapcsolatos minden terv összeomlott. Ez az ácslegény, aki épp most múlt el tizennégy éves, ráébredt, hogy nemcsak hogy teljesítenie kell a mennyei Atyja azon megbízását, hogy kinyilvánítsa az ő isteni természetét a földön és a húsvér testben, hanem az ő ifjú emberi természetének kell felvállalnia a megözvegyült anyjával és a hét öccsével és húgával — és a még meg nem születettel — való törődés felelősségét is. E názáreti fiú lett most ennek az oly hirtelenül megfogyatkozott családnak az egyetlen támasza és vigasza. Hát így alakulhatott azon természetes események sorozata az Urantián, melyek arra kényszerítették a végzet ezen ifjú emberét, hogy olyan korán felvállalja e nehéz, de erősen nevelési és fegyelmi jellegű felelősségeket, melyek abból eredtek, hogy egy emberi család feje lett, hogy a saját öccseinek és húgainak apjává lett, hogy támogassa és védelmezze az anyját, hogy az apja házának őrévé legyen, az egyetlen otthoné, melyet e világi ittléte során megismerhetett.

³ Jézus készségesen fogadta az oly hirtelenül rászakadt felelősségeket, és egészen a végig hűen viselte is azokat. Az életének legalább egy nagy problémája és előrelátott nehézsége a váratlan eseménnyel megrendítően megoldódott — most már nem várták el tőle, hogy Jeruzsálemben menjen tanulni a rabbik felügyelete alatt. Mindig is igaz maradt, hogy Jézus „nem üldögélt senki lábánál”. Mindig is kész volt tanulni még a legkisebb gyermekektől is, de sohasem

vetemedett arra, hogy emberi forrásokból tanítsa az igazságot.

⁴ Még ekkor sem tudott semmit Gábrrielnek a születése előtt az anyjánál tett látogatásáról; erről csak Jánostól értesült a keresztelese napján, a nyilvános segédkezésének kezdetén.

⁵ ¶ Az évek múlásával e fiatal názáreti ács egyre inkább ezzel az állandó mércével mért minden társadalmi intézményt és minden vallási szokást: Mit tesz az az emberi lélekért? Vajon elviszi-e az Istent az emberhez? Vajon elviszi-e az embert az Istenhez? Bár ez az ifjú nem hanyagolta el teljesen a szórakozást és az élet társas vetületeit, az idejét és energiáit egyre inkább csakis két célnak szentelte: a családjáról való törődésnek és az arra való felkészülésnek, hogy megcselekedje az Atyja mennyei akaratát a földön.

⁶ ¶ Ebben az évben lett a szomszédok szokása az, hogy a téli estéken benéztek hozzájuk, hogy meghallgassák Jézus hárfajátékát, hogy meghallgassák a történeteit (mert a fiú mesteri elbeszélő volt), és hogy hallgassák, amint felolvastak a görög írásokból.

⁷ A család gazdasági ügyei elég simán mentek továbbra is, mert elég pénzzel rendelkeztek József halálakor. Jézus hamar bebizonyította, hogy jó üzleti érzékkel rendelkezik és van érzéke a pénzügyekhez is. Nagyvonalú volt, de mértékletes; takarékos volt, de nagylelkű. Bölcs és hatékony igazgatója lett az apja vagyonának.

⁸ De mindazon dolgok ellenére, amit Jézus és a názáreti szomszédok tehettek annak érdekében, hogy derűt vigyenek a házba, Máriát és még a gyermekeket is elöntötte a szomorúság. József nem volt többé. József rendkívüli férj és apa volt, és mindannyiuknak hiányzott. És még meg-rázóbban szomorúnak tűnik a dolog, ha belegondoltok, hogy úgy halt meg, hogy nem is szólhattak hozzá, illetőleg nem is hallhatták az áldást adó utolsó szavait.

3. A TIZENÖTÖDIK ÉV (KR.U. 9)

¹ E tizenötödik év közepére — az időt a huszadik századi naptár szerint számítjuk, nem pedig a zsidó naptár szerint — Jézus már jól kézben tartotta a család ügyeit. A megtakarításaik még az év vége előtt kimerültek, és szembe kellett nézniük azzal a kényszerrel, hogy túladjanak az egyik názáreti házon, melyet József és a szomszéd, Jákob közösen birtokolt.

² Kr.u. 9. április 17-én szerdán este megszületett a család kisgyermek, Ruth, és Jézus a legjobb képességei szerint törekedett arra, hogy betöltse az apja helyét a feladatban, hogy megkönnyítse az anyja helyzetét és segítse őt e fárasztó és különösen szomorú próbatétel során. Csaknem húsz éven át (amíg meg nem kezdte a nyilvános segédkezését) egyetlen apa sem tudta volna gyöngédebben és hűségesebben szeretni a lányát és jobban gondoskodni róla, mint ahogy Jézus törődött a kis Ruth-tal. És ugyanilyen jó apja volt a családjá többi tagjának is.

³ ¶ Az év során alakította ki Jézus először azt az imát, melyet később az apostolainak tanított, és amely sokak számára úgy vált ismertté, mint „Az Úr Imája”. Bizonyos tekintetben ez a családi oltár továbbfejlesztése volt; számos istenimádási formájuk és több szertartásos imájuk is volt. Az apja halála után Jézus megpróbálta megtanítani az idősebb gyermekeket arra, hogy az imában egyénileg fejezzék ki magukat — sok tekintetben úgy, ahogy ő maga oly szívesen tette — de a gyerekek nem tudták megérteni a szándékát és mindig visszatértek a bemagolt imaformához. Jézus e kísérletének részeként, vagyis hogy rávegye az idősebb öccseit és húgait arra, hogy egyéni imákat mondjanak, megpróbálta ösztönző hatású kifejezésekkel vezetni őket, és később, anélkül, hogy ez a szándékában állt volna, úgy alakult, hogy mindannyian egy olyan imaformát használtak, mely nagyrészt ezen ösztönző hatású útmutatásokból épült fel, melyeket Jézus tanított nekik.

⁴ Jézus végül feladta azon elképzelését, hogy a család minden tagját ráveszi, hogy külső kényszer nélküli imát alakítsanak ki, és az egyik októberi estén leült az alacsony kőasztalhoz, a kicsiny asztali lámpa mellé, és egy nagyjából fél négyzetméternyi, sima cédrustáblára egy darab szénnel felírta azt az imát, amely attól fogva a szabványos családi kérelemmé vált.

⁵ ¶ Ebben az évben Jézusnak sok problémát okoztak a kavargó gondolatai. A családi felelősség igen hatásosan kitörölt a fejéből minden olyan gondolatot, amely őt „az Atyja ügyének” intézése felé terelő jeruzsálemi látogatással kapcsolatos bármiféle tervének a közvetlen kivitelezésére irányította volna. Jézus helyesen úgy vélte, hogy a földi atya családja felügyeletének elsőbbséget kell élveznie minden más kötelességével szemben; hogy a családja támogatása kell, hogy az ő elsőszámú feladata legyen.

⁶ ¶ Az év során Jézus egy olyan szakaszt talált az úgynevezett Hánókh könyvében, mely befolyásolta őt abban, hogy később átvegye az „Ember Fia” kifejezést az ő urantiai alászállásának megjelöléseként. Alaposan átgondolta a zsidó Messiás eszméjét és erősen meg volt győződve arról, hogy nem belőle lesz az a Messiás. Szeretett volna segíteni az apja népén, de sohasem képzelte, hogy ő vezeti majd a zsidó seregeket a Palesztina feletti idegen uralom megdöntésére. Tudta, hogy sohasem fog beleülni Dávid királyszékébe Jeruzsálemben. Abban sem hitt, hogy a küldetése olyan szellemi megszabadítóé vagy olyan erkölcsi tanítóé, aki kizárólag a zsidó népért dolgozik. Ennélfogva az ő életküldetése semmilyen értelemben nem lehetett a héber írások erősen vágyott és feltételezett messiási jövődölésének beteljesedése; legalábbis nem úgy, ahogy a zsidók értelmezték a látnokok e jóslatait. Hasonlóképpen bizonyos volt abban is, hogy ő sohasem fog megjelenni a színen úgy, mint a Dániel látnok által leírt Ember Fia.

⁷ De amikor eljön az ideje annak, hogy a világ tanítójaként fellépjen, akkor vajon hogyan nevezze magát? Milyen jogcímet formáljon a küldetését illetően? Milyen néven nevezzék őt azok az emberek, akik a tanításaiban hinni fognak?

⁸ ¶ Miközben mindeme problémák foglalkoztatták az elméjét, a názáreti zsinagóga könyvtárában az általa éppen tanulmányozott végítéleti tárgyú könyvek között rátalált e kéziratra, melyet „A Hánókh könyvének” neveztek; és bár biztos volt abban, hogy azt nem a régi idők Hánókh-ja írta, nagyon érdekesnek találta, és többször is elolvasta és újra elolvasta azt. Volt benne egy szakasz, mely különösen mély benyomást tett rá, mely szakaszban szerepelt az „Ember Fia” kifejezés. Ennek az úgynevezett Hánókh könyvének az írója beszámolt erről az Ember Fiáról, bemutatva az általa elvégzendő munkát a földön és megmagyarázva, hogy ez az Ember Fia, mielőtt lejött volna a földre, hogy üdvözülést hozzon az emberiségnek, bejárta a mennyei dicsőségű udvarokat az Atyával, a mindenek Atyjával; és hogy hátat fordított mindeme nagyságnak és dicsőségnek azért, hogy lejöjjön a földre és hirdesse az üdvözülést a szükségét szenvedő halandóknak. És ahogy Jézus e szakaszokat olvasta (világosan megértve, hogy a keleti megmagyarázhatatlan kereső tan sok eleme, mely e tanításokkal keveredett, téves volt), a szíve azt súgta és az elméje azt sugallta neki, hogy a héber írások minden messiási jövődölése és a zsidó megszabadítóról szóló mindenféle elmélet közül egy sem áll olyan közel az igazsághoz, mint ez a történet, melyet így elrejtettek ebben a csak részben elfogadott Hánókh könyvében; és ő akkor és ott eldöntötte, hogy a színrelépéséhez átveszi „az Ember Fia” címet. És ezt akkor tette meg, amikor később megkezdte a nyilvános munkát. Jézus tévedhetlen képességgel rendelkezett az igazság felismerésére, és az igazság befogadásában ő sohasem tévovázott, függetlenül attól, hogy az milyen forrásból is származott.

⁹ Ekkorra már eléggé letisztult benne számos dolog a világerőtel, előtte álló munkája kapcsán, de mindeme dolgokról az anyjának semmit sem szólt, aki még mindig kitartóan hitt abban, hogy a fia a zsidó Messiás.

¹⁰ Jézus fiatalabb kori nagy zavarodottsága most mélyült el. Miután eldöntött néhány dolgot a földi küldetése természetét illetően, „hogy az Atyja ügyében járjon” — hogy kinyilatkoztassa az Atyja szeretetteljes természetét az egész emberiség számára — újra elkezdett gondolkodni számos olyan kijelentésről, mely az írásokban egy nemzeti megszabadító, egy zsidó tanító vagy király eljövételéről szóltak. Vajon milyen eseményre utalnak e jóslatok? Vajon ő nem zsidó? Vagy mégis? Vajon a Dávid-házból való vagy sem? Az anyja azt bizonygatta, hogy onnan; az apja határozottan azt mondta, hogy nem onnan. Jézus úgy döntött, hogy nem onnan való. De vajon a látnokok összekeverték a Messiás természetét és a küldetését?

¹¹ Végül is lehetséges, hogy az anyjának van igaza? A legtöbb dologban, amikor nézetkülönbségek alakultak ki a múltban, az anyjának lett igaza. Ha ő egy új tanító és *nem* a Messiás, akkor vajon hogyan tudná felismerni a zsidó Messiást, ha az megjelenne Jeruzsálemben az ő földi küldetésének ideje alatt; továbbá, hogyan kellene viszonyulnia ehhez a zsidó Messiáshoz? És hogyan viszonyuljon a családjához, miután megkezdte az életküldetését? És a zsidó államközösséghez és valláshoz? És a római birodalomhoz?

És a nem-zsidókhoz és az ő vallásaikhoz? Ez az ifjú galileai mindeme komoly problémákat körüljárta és mélyen elgondolkozott azokon, miközben továbbra is ácsként dolgozott a munkapadja mellett, szorgosan munkálkodva a maga, az anyja és nyolc másik éhes száj számára a megélhetés biztosításán.

¹² ¶ Még ennek az évnek az elején Mária észrevette, hogy kimerülőben vannak a család anyagi tartalékai. A galambüzletet átadta Jakabnak. Ez után vásároltak egy második tehenet, és Mirjám segítségével hozzáfogtak a tejárusításhoz a názáreti szomszédaik körében.

¹³ ¶ Jézus ellazult elmélyedései időszakai, az imádkozás céljából a hegytetőre vezető gyakori útjai és az a számos furcsa gondolat, melyekkel Jézus időről időre előhozakodott, komoly aggodalommal töltötte el az anyját. Néha arra gondolt, hogy a fiú magánkívül van, és aztán felerősödtek a félelmei, mert emlékezett arra, hogy a fia végül is az ígéret gyermeke és bizonyos mértékben különbözik a többi gyerektől.

¹⁴ De Jézus már megtanulta, hogy nem kell minden gondolatát kimondania, nem kell minden tervét megosztania a világgal és még a saját anyjával sem. Ettől az évtől kezdve Jézus egyre jobban tartózkodott attól, hogy felfedje, hogy mi is jár a fejében; vagyis keveset beszélt azokról a dolgokról, melyeket az átlagember nem érthetett meg, és ami miatt a közönséges emberekhez képest furcsának vagy tőlük különbözőnek tekinthették volna. Minden külső szemlélő számára átlagos és szokványos volt, bár vágyott volna valakire, aki a problémáit megértette volna. Szeretett volna egy megbízható és bizalmas barátot, de a problémái túlságosan összetettek voltak, semhogy az embertársai megérthették volna. A szokatlan helyzet egyedi volta arra kényszerítette, hogy egymaga cipelje a terheit.

4. AZ ELSŐ HITSZÓNOKLAT A ZSINAGÓGÁBAN

¹ A tizenötödik születésnapja elérkezteével Jézus hivatalosan is elfoglalhatta a zsinagóga szószékét a szombati napon. Tanhirdetők hiányában Jézus sokszor kapott felkérést, hogy olvasson az írásokból, de most eljött a napja annak, hogy a törvény szerint ő folytathassa le az istentiszteletet. Ezért a tizenötödik születésnapját követő első szombaton az előéneklő úgy szervezte, hogy Jézus vezesse a zsinagóga reggeli istentiszteletét. És amikor minden názáreti hívó összegyűlt, a fiatal ember, maga választva ki a felolvasandó szövegrészt az írásokból, elkezdte a felolvasást:

² ¶ „Az Úr Isten szelleme nyugszik rajtam, mert az Úr kent föl engem; elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, hogy meggyógyítsam a megtört szívűeket, hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak, és hogy megszabadítsam a szellemi rabokat; hogy hirdessek az Úr kegyelmének esztendejét, és az Istenünk ítéletének napját; hogy megvigasztaljam mind a gyászolókat, és ékességet adjak a hamu helyébe, örömmel olaját a gyászruha helyett, a szomorúság szelleme helyett meg ünnepi örömeinket, hogy

az igaz élet tölgyeinek nevezzék őket, akiket az Úr ültetett el, az ő dicsőségére.

³ A jót keressétek, ne a rosszat, hogy éljete, és akkor valóban veletek lesz az Úr, a seregek Istene. Gyűlöljétek a rosszat és szeressétek a jót; juttassátok diadalra az igazságot a kapuban. Talán kegyes lesz az Úr Isten József maradékával.

⁴ Mosdjatok meg, tisztuljatok meg; el rossztetteitekkel szíнем elől; ne tegyetek többé rosszat és tanuljatok meg jót tenni; keressétek az igazságot, segítsétek az elnyomottakat. Szolgáltassatok igazságot az árvának és védelmezzétek az özvegyet.

⁵ Mivel járuljak az Úr elé, mivel borulhatok az egész föld Istene elé? Álljak oda égőáldozatokkal, egyesztendő borjakkal? Kosok ezreiben, birkák tízezeiben telik-e az Úrnak kedve, vagy áradó olajpatakokban? Feláldozzame elsősülöttemet vétkemért, testem gyümölcsét a lelkem bűnéért? Mert az Úr megmutatta nekünk, ó ember, mi a jó. És mi mást kíván tőled az Úr, mint hogy bánj igazul, szeress irgalommal, és járj alázatosan a te Isteneddel?

⁶ Akkor hát kihez tudjátok hasonlítani Istent, aki a föld körén ül? Emeljétek föl tekinteteket és lássátok őt, aki megalkotta mindeme világokat, aki elvezeti seregüket, megszámlolja őket, és mindegyiket nevéen szólítja. Mindeme dolgokat a hatalmas nagysága révén cselekszi meg, és mert erős a hatalma, egy sem marad el. Erőt ad a fáradtaknak, és a kimerültet gyámolítja. Ne féljete, mert én veletek vagyok; ne csüggedjete, mert én vagyok a ti Istene. Megerősítelek és megsegítelek benneteket; igen, az igazságom jobbával támogatlak, mert én vagyok az Úr, a ti Istene. És én ragadom meg jobbotokat, mondván nektek, ne féljete, mert én megsegítelek.

⁷ Magatok vagytok a tanúim, mondja az Úr, a szolgálaim, akiket kiválasztottam, hogy mindenki megtudja és higgyenek nekem és megértse, hogy én vagyok az Örökkévaló. Egyedül én vagyok az Úr, rajtam kívül nincsen megmentő.”

⁸ ¶ És ahogy mindezt felolvasta, leült, és az emberek hazamentek, mélyen elgondolkozva azokon a szavakon, melyeket Jézus oly méltóságteljesen felolvasott nekik. E városiakok addig még sohasem látták őt ily rendkívül ünneplésesnek; addig még sohasem hallották a hangját ily komolynak és ily őszintének; addig még sohasem láthatták ily férfiasnak és határozottnak, ily ellentmondást nem tűrőnek.

⁹ Ezen a szombat délutánon Jézus felment a názáreti hegyre Jakabbal és amikor hazatértek, szénnel felírták a tízparancsolatot görögül két sima táblára. Később Márta kiszínezte és feldíszítette e táblákat, és hosszú időn át ott lógtak Jakab kis munkapadja fölött a falon.

5. A PÉNZÜGYI NEHÉZSÉGEK

¹ Jézus és családja fokozatosan visszatért a korábbi években megszokott egyszerű életmódhoz. A ruháik, de még az ételeik is egyszerűbbek lettek. Bőven el voltak látva tejfel, vajjal és sajttal. Idény szerint élvezhették a kertben termelt dolgokat is, de minden egyes múltó hónap egyre nagyobb takarékoskodást tett szükségessé. A reggelijük nagyon egyszerű volt; a legjobb ételeiket az estebédre tették félre. Azonban e zsidók körében a vagyon hiánya nem jelentett egyúttal társadalmi alsóbbrendűséget is.

² E legény ekkorra már elég jól felfogta, hogy a korának emberei miként élnek. És hogy milyen jól megértette az élet dolgait odahaza, a mezőn és a műhelyben, azt mutatják a későbbi tanításai, melyek oly bőségesen tanúskodnak arról, hogy milyen közeli kapcsolatban volt az emberi tapasztalás mindenféle vetületével.

³ A názáreti előéneklő továbbra is makacsul hitt abban, hogy Jézusból nagy tanító lesz, talán ő lesz a híres jeruzsálemi Gamliel utódja.

⁴ ¶ Úgy tűnt, hogy az előrelépést illetően Jézus minden terve dugába dőlt. A dolgok pillanatnyi állása szerint a jövő nem tűnt valami fényesnek. De nem fogták el kétségek; nem bátortalanodott el. Úgy élt napról napra, hogy közben jól teljesítette a mindenkori feladatait és hűen viselte az élete pillanatnyi állomásával járó *közvetlen* felelősségeket. Jézus élete örök vigaszt nyújt minden csalódott eszményelvű embernek.

⁵ A közönséges napszámban dolgozó ács fizetsége lassan csökkenőben volt. Ennek az évnek a végére Jézus a reggeltől estig tartó munkáért csupán mintegy napi huszonöt centnek megfelelő összeget keresett. A következő évre már nehezen tudták fizetni a világi adókat, nem is említve a zsinagóga által kivetett adókat és a fél sékel templomi adót. Ebben az évben az adószedő megpróbált többletbevételt kicsikarni Jézustól, még azzal is megfenyegette, hogy elveszi a hárfáját.

⁶ Attól való félelmében, hogy az írások görög nyelvű példányát esetleg felfedezik és lefoglalják az adószedők, Jézus a tizenötödik születésnapján elvitte azt a názáreti zsinagógába, mint az érettségi felajánlását az Úrnak.

⁷ ¶ A tizenötödik évének nagy megrázkódtatása akkor érte Jézust, amikor elment Szeferiszba, hogy megismerje Heródes döntését abban a fellebbezési ügyben, melyet az apja balesetben való elhalálása idején a Józsefnek járó összeg fölötti vitában vittek elé. Jézus és Mária abban reménykedett, hogy egy komolyabb pénzüsszeget kapnak, amikor is a szeferiszi kincstárnok egy jelentéktelen összeget kínált nekik. József fivérei magához Heródeshez fellebbeztek, és Jézus most ott állt a palotában és hallhatta Heródes döntését, miszerint az apjának nem volt követeleése a halála idején. És ezen igazságtalan döntés miatt Jézus többé sohasem bízott Heródes Antipászban. Nem meglepő, hogy egy alkalommal úgy utalt Heródesre, mint „az a róka”.

⁸ Az ácsműhelybeli magányos munka ebben és a következő évben megfosztotta Jézust annak lehetőségétől, hogy

a csoportos utazók között megforduljon. A családi szolgáltató-műhelyt már korábban átvette a nagybátyja, és Jézus csak az otthoni műhelyben dolgozott, ahol kéznél lehetett, hogy segítsen Máriának a család gondozásában. Nagyjából ekkortól küldte el Jakabot rendszeresen az átutazók pihenőhelyére, hogy híreket gyűjtsön a világban történekről, és így próbált meg naprakész lenni a napi hírekben.

⁹ Ahogy nőtt, Jézus keresztülment mindazokon a küzdelmeken és zavarokon, melyeken a megelőző és a későbbi korok átlagos fiataljai is átmentek. És a családja fenntartásának szigorú élménye biztos védelmet jelentett azzal szemben, hogy túl sok időt töltsön a tétlen elmélkedéssel, illetőleg a rejtelemkedvelő hajlamok kiélésével.

¹⁰ ¶ Jézus ebben az évben vett bérbe egy nagyobb földet a házuktól északra, melyet családi kertként felosztottak. Az összes nagyobb gyermeknek saját kertje lett, és éles versengés alakult ki közöttük a mezőgazdasági munkában. A legidősebb bátyjuk a kertművelési munkák idején minden nap töltött velük valamennyi időt. Az öccseivel és a húgaival a kertben dolgozva Jézus sokszor szeretne volna, ha mindannyian egy vidéki gazdaságban élnek, ahol az akadálytalan élet szabadságát és kötetlenségét élvezhetik. De hát mégsem vidéken nőttek fel; és Jézus, aki igencsak gyakorlatias és egyúttal az eszményekért lelkesedő fiatalember volt, belátóan és bátran szembenézett a problémával, amint az felbukkant, és az erejéhez mérten mindent megtett, hogy ő maga és a családja is igazodjon a valós helyzethez és hogy úgy alakítsák az életkörülményeiket, hogy a lehető legjobban kielégíthessék az egyéni és közös igényeiket.

¹¹ Egy időben Jézus halványan reménykedett abban, hogy talán képes lesz elegendő anyagi erőforrást összegyűjteni, feltéve, hogy hozzájutnak ahhoz a komolyabb pénzüsszegehez, ami az apja munkája után járt nekik Heródes palotájában, s ezzel belevághatnak egy kisebb termőföld megvásárlásába. Tényleg komolyan foglalkozott azzal a tervvel, hogy a családjával vidékre költözik. De amikor Heródes nem volt hajlandó megadni neki a József után járó összegek egy részét sem, feladták azon elképzelésüket, hogy saját házuk legyen vidéken. És mivel így alakult, szerét ejtették, hogy élvezhessék a gazdálkodóéletet, mivel a galambokon felül most már volt három tehénük, négy birkájuk, egy csapat tyúkuk, egy szamaruk és egy kutyájuk. Még az apróságoknak is megvolt a rendszeres feladatuk abban a jól szabályozott irányítási rendszerben, mely e názáreti család életét jellemezte.

¹² ¶ A tizenötödik életévének végére Jézus átjutott az emberi lét ama veszélyes és bonyolult időszakán, azon az átmeneti időszakon, mely a gyermekkor önfeledt évei és a beköszöntő férfikor tudatosulásának ideje között húzódik, mely utóbbihoz hozzátartoznak a megnövekedett felelősségek és azok a lehetőségek, hogy egy nemes jellem kifejlődésében komoly tapasztalatokra tegyen szert. Az elme gyarapodásának és a test növekedésének időszaka véget ért, és most kezdődött meg e názáreti fiatalember valódi pályafutása.